

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 123/2019-28

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 5. septembra 2019 v senáte zloženom z predsedníčky Jany Laššákovej a zo sudcov Petra Molnára (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetiho o ústavnej sťažnosti obchodnej spoločnosti WM Consulting & Communication, s. r. o., Žilinská cesta 130, Piešťany, IČO 34 127 798, zastúpenej advokátskou kanceláriou Roman Kvasnica a partneri, s. r. o., Žilinská cesta 130, Piešťany, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Roman Kvasnica, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava V v konaní vedenom pod sp. zn. 3 CbZm 887/2015 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo obchodnej spoločnosti WM Consulting & Communication, s. r. o., na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava V v konaní vedenom pod sp. zn. 3 CbZm 887/2015 p o r u š e n é b o l i .

2. Okresnému súdu Bratislava V p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 3 CbZm 887/2015 konal bez zbytočných priet'ahov.

3. Obchodnej spoločnosti WM Consulting & Communication, s. r. o., p r i z n á v a finančné zadosťučinenie v sume 500 € (slovom päťsto eur), ktoré je Okresný súd Bratislava V p o v i n n ý vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Bratislava V j e p o v i n n ý uhradiť obchodnej spoločnosti WM Consulting & Communication, s. r. o., trovy konania v sume 415,51 € (slovom štyristopätnásť eur a päťdesiatjeden centov) na účet právneho zástupcu advokátska kancelária Roman Kvasnica a partneri, s. r. o., Žilinská cesta 130, Piešťany, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 123/2019-11 zo 6. júna 2019 prijal na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti WM Consulting & Communication, s. r. o., Žilinská cesta 130, Piešťany, IČO 34 127 798 (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 CbZm 887/2015 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Následne ústavný súd 11. júla 2019 vyzval okresný súd na vyjadrenie sa k vecnej stránke prijatej sťažnosti a oznámenie, či súhlasí s upustením od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti.

3. Vyjadrenie okresného súdu bolo ústavnému súdu doručené 9. augusta 2019 spolu s dotknutým súdnym spisom. Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení v podstatnom uviedol:

„... K vecnej stránke uvádzam, že sťažovateľ oprávnene namieta prieťahy v konaní.“

4. Okresný súd vo svojom vyjadrení zároveň vyslovil súhlas s upustením od ústneho pojednávania vo veci.

5. Vzhľadom na to, že súčasťou vyjadrenia okresného súdu k sťažnosti nebola chronológia úkonov okresného súdu a strán v napadnutom konaní, ústavný súd z predloženého súdneho spisu vypracoval pre účely tohto rozhodnutia vlastnú chronológiu úkonov okresného súdu a strán napadnutého konania, z ktorej vyplývajú tieto podstatné skutočnosti:

- 27. augusta 2015 – okresnému súdu bol doručený návrh sťažovateľky na vydanie zmenkového platobného rozkazu s prílohami,

- 23. novembra 2015 – okresný súd vyzval sťažovateľku na zaplatenie súdneho poplatku za návrh,

- 22. februára 2016 – okresný súd vydal uznesenie o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku,

- 18. marca 2016 – bolo doručené odvolanie sťažovateľky proti uzneseniu z 22. februára 2016 spojené s dôkazom o zaplatení súdneho poplatku,

- 22. marca 2016 – okresný súd uznesením zrušil uznesenie o zastavení konania,

- 8. júna 2016 – okresný súd uznesením vyzval sťažovateľku na zaplatenie súdneho poplatku a doplnenie podania v súvislosti so zmenou Občianskeho súdneho poriadku,

- 4. augusta 2016 – okresný súd opakovane vyzval sťažovateľku na doplnenie podania,

- 30. augusta 2016 – sťažovateľka okresnému súdu doručila svoje vyjadrenie,

- 11. apríla 2017 – okresný vydal uznesenie, ktorým vyzval žalovaného na vyjadrenie k pripojenej žalobe,

- 18. apríla 2017 – urgencia sťažovateľky na rozhodnutie vo veci alebo určenie termínu pojednávania,
- 24. mája 2017 – okresnému súdu bola doručená doručenka, že žalovaný neprevzal zásielku v odbernej lehote,
- 2. augusta 2017 – opakovaná urgencia sťažovateľky na rozhodnutie vo veci alebo určenie termínu pojednávania,
- 23. novembra 2017 – okresný súd požiadal Obvodné oddelenie Policajného zboru Raslavice o doručenie zásielky žalovanému do vlastných rúk,
- 7. decembra 2017 – Obvodné oddelenie Policajného zboru Raslavice informovalo okresný súd o nedoručení zásielky z dôvodu zdržiavania sa adresáta v Českej republike,
- 20. februára 2018 – okresný súd opätovne požiadal Obvodné oddelenie Policajného zboru Bardejov o doručenie zásielky zamestnávateľovi žalovaného do vlastných rúk,
- 8. marca 2018 – Obvodné oddelenie Policajného zboru Bardejov informovalo okresný súd o nezastihnutí žalovaného s uvedením telefónneho čísla povinného,
  - nedatovaný – úradný záznam o tom, že žalovaného sa súdu nepodarilo telefonicky skontaktovať,
  - 26. septembra 2018 – bolo zverejnené oznámenie na úradnej tabuli súdu a webovej stránke súdu podľa § 116 ods. 2 CSP,
  - 16. novembra 2018 – bol opakovaný pokus okresného súdu doručiť žalovanému návrh s výzvou na vyjadrenie sa k nemu,
  - 17. decembra 2018 – bola vrátená zásielka súdu s oznámením, že nebola prevzatá v odbernej lehote,
  - 5. augusta 2019 – bol určený termín pojednávania vo veci na 25. september 2019.

6. Právny zástupca sťažovateľky vo svojom vyjadrení doručenom 16. augusta 2019 vyjadril súhlas s upustením od ústneho pojednávania vo veci. Zároveň zotrval na dôvodnosti podanej sťažnosti.

7. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) účinného od 1. marca 2019, ktorý sa

pri zachovaní právnych účinkov úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, použije aj na konania začaté do 28. februára 2019 (§ 246 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde), upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou, stanoviskami účastníkov konania, ako aj s obsahom spisu dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

8. Pre úplnosť ústavný súd uvádza, že v súlade s čl. X bodom 2 písm. a) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 (ďalej len „rozvrh práce“) bola vec pridelená sudcovi spravodajcovi Petrovi Molnárovi a v zmysle čl. II bodu 3 rozvrhu práce bola meritórne prejednaná v druhom senáte ústavného súdu v zložení, ako je uvedené v záhlaví tohto rozhodnutia.

II.

9. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

10. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

11. Sťažovateľka sa sťažnosťou domáhala vyslovenia porušenia svojho základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

12. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

13. Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote. Z uvedeného dôvodu nemožno v obsahu týchto práv vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 28/01, I. ÚS 20/02).

14. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov (i práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote) je podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 220/04, IV. ÚS 365/04).

15. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

16. Táto povinnosť súdu a sudcu vychádza z čl. 17 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), ktorý súdom prikazuje, aby postupovali v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádzali zbytočným priet'ahom, konali hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

17. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 74/02, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04) ústavný súd zohľadnil tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho

konania a postup samotného súdu. Za súčasť prvého kritéria ústavný súd považuje aj povahu prerokúvanej veci.

18. Pokiaľ ide o zložitosť veci (právnu a skutkovú), teda žaloby o zaplatenie 5 672,31 € s prísl. na základe zmenky, ústavný súd konštatuje, že predmetná vec sťažovateľky je štandardnou vecou.

19. Pri hodnotení správania sťažovateľky ako strany v napadnutom konaní ústavný súd dospel k záveru, že sťažovateľka čiastočne prispela k doterajšej dĺžke napadnutého konania, a to tým, že nezaplatila súdny poplatok splatný podaním návrhu, pričom nereagovala na dve výzvy okresného súdu na jeho zaplatenie a až po vydaní uznesenia o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku za návrh ho zaplatila 18. marca 2016. Ústavný súd tak konštatuje, že sťažovateľka nesplnením poplatkovej povinnosti včas sa pričiniła o predĺženie napadnutého konania v trvaní približne 8 mesiacov.

20. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu označených práv sťažovateľky, bol postup samotného okresného súdu.

21. Ústavný súd, vychádzajúc z chronológie úkonov okresného súdu a strán konania (pozri bod 5 odôvodnenia tohto rozhodnutia), konštatuje, že postup okresného súdu v období od splnenia poplatkovej povinnosti sťažovateľkou je poznačený neodôvodnenou nečinnosťou, ako aj neefektívnym postupom.

22. Ústavný súd identifikoval kratšie obdobie nečinnosti okresného súdu v trvaní približne 6 mesiacov, a to od získania informácie o neúspešnom pokuse doručiť návrh žalovanému 8. marca 2018, do zverejnenia oznámenia na úradnej tabuli okresného súdu a webovej stránke podľa § 116 ods. 2 CSP 26. septembra 2018. Ústavný súd ďalej konštatuje, že okresný súd okrem nadbytočného opakovaného doručovania návrhu žalovanému 16. novembra 2018 (čo možno považovať za neefektívny postup, pozn.) nevykonal žiaden relevantný úkon smerujúci k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľky, preto vzhľadom na určený termín pojednávania určený na 25. september 2019 je už teraz

možné konštatovať, že okresný súd spôsobil aj ďalší prieskum spočívajúci v neodôvodnenej nečinnosti v trvaní približne ďalších 10 mesiacov.

23. Ústavný súd ďalej konštatuje, že od vrátenia zásielky adresovanej žalovanému (24. mája 2017) s poznámkou, že adresát ju neprevzal v odbernej lehote, okresný súd začal uskutočňovať kroky k doručeniu návrhu prostredníctvom policajného zboru 23. novembra 2017 a zamestnávateľa 20. februára 2018, teda s odstupom niekoľkých mesiacov, čo nemožno považovať za sústredený a efektívny postup smerujúci k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľky.

24. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje aj na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej nielen nečinnosť, ale aj nesústredená a neefektívna činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieskumov, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol (napr. I. ÚS 376/06, III. ÚS 90/07).

25. Vychádzajúc zo záverov uvedených v bode 22 odôvodnenia tohto rozhodnutia, teda zistenej bezdôvodnej nečinnosti okresného súdu v napadnutom konaní v trvaní približne 16 mesiacov, ako aj z neefektívneho postupu pri doručovaní návrhu protistrane uvedenom v bode 23 odôvodnenia tohto rozhodnutia, prihliadajúc na celkovú doterajšiu dĺžku napadnutého konania (približne 4 roky, pozn.) a aktuálny stav v tomto konaní (ešte sa neuskutočnilo ani jedno pojednávanie vo veci, pozn.), ústavný súd nemohol považovať postup okresného súdu za súladný so základným právom sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieskumov alebo právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto ústavný súd dospel k názoru, že doterajším postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k zbytočným prieskumom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku rozhodnutia).

26. Ústavný súd na základe svojho zistenia, že postupom okresného súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieskumov

podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, mu prikázal, aby vo veci vedenej pod sp. zn. 3 CbZm 887/2015 konal bez zbytočných prietáhov, pretože označená vec nebola v čase rozhodovania ústavného súdu o sťažnosti sťažovateľky právoplatne skončená (bod 2 výroku rozhodnutia).

III.

27. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie. Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže priznať sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, ak o to požiadal.

28. Podľa § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, v ústavnej sťažnosti uvedie rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 135 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd prizná sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, orgán verejnej moci, ktorý porušil základné práva alebo slobody, je povinný sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie zaplatiť do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu. Ak ten, komu bolo uložené zaplatiť sťažovateľovi finančné zadosťučinenie, v tejto lehote priznané finančné zadosťučinenie sťažovateľovi nezaplatí, v zmysle odseku 2 citovaného ustanovenia sa zvyšuje finančné zadosťučinenie priznané ústavným súdom o 5 % za každý aj začatý rok omeškania až do jeho zaplatenia.

29. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti žiadala priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 500 €, ktoré odôvodnila pretrvávajúcim stavom právnej neistoty.

30. Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

31. Vzhľadom na zbytočné prieskumy a nesústreďený postup okresného súdu v napadnutom konaní, berúc do úvahy predmet konania na okresnom súde, správanie sťažovateľky a všetky okolnosti daného prípadu, ústavný súd, majúci na pamäti to, že cieľom priznania primeraného finančného zadosťučinenia je len zmiernenie ujmy pocítovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou, považoval priznanie sumy 500 € za primerané finančné zadosťučinenie (bod 3 výroku rozhodnutia).

IV.

32. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania. Právny zástupca sťažovateľky si nárok na náhradu trov konania uplatnil za dva úkony právnej služby a trovy konania vyčíslil v sume „415,51 €“.

33. Ústavný súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z obsahu súdneho spisu. Odmenu priznal za dva úkony právnej služby, t. j. prevzatie a prípravu zastupovania a podanie sťažnosti, vychádzal pritom z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok 2018, ktorá bola 980 €, keďže išlo o úkony právnej služby vykonané v roku 2019. Odmena za jeden úkon právnych služieb za rok 2019 v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) predstavuje sumu 163,33 €. Takto stanovená odmena spolu s režijným paušálom 9,80 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje sumu 173,13 € za jeden úkon uskutočnený v roku 2019, t. j. za dva úkony 346,26 €. Trovy právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom, tak ako to vyplýva zo súdneho spisu, predstavujú sumu 346,26 €, ktoré sa vzhľadom na skutočnosť, že advokátska kancelária je aj platcom dane z pridanej hodnoty, zvyšujú o 20 %. Ústavný súd preto úspešnej

sťažovateľke priznal náhradu trov konania v celej uplatnenej výške, t. j. v sume 415,51 € (bod 4 výroku rozhodnutia).

34. Toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia poslednému z účastníkov konania (§ 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. septembra 2019